

Zas Latweefchu draugs.

1845. 9. August.

32^{tea} lappa.

J a u n a s i n n a.

Jā Peterburgēs. Leijas = Nowgorodes gubbermentē dšibwo semneeks, wahrda Bakanow, tas arri kalleja darbus proht. Schinni sawā ammatā dauds un pastahwigi publejees, winsch jau palizzis tik skunstigs ammatneeks, ka tahs zirpes, ko winsch taisa, labbibu greest, ne ween naw sliktakas pahr tahm, ko no Entenderu semmes arwedd, bet ir wehl labbakas un stiprakas. Un to jau daschās mallās gruntigi ismekleja un isprohweja. Arri tammi fohla tē, fur mahza semmi kohyt, diwpadfinit rei, pa staryahm schahs zirpes pahrau- dšijuschi un isprohwejuschi, atradde, ka pahr weenu puffstundu ar tahm labba- kahm zirpehm no Entenderu sortes warroht gan greest 8 kuhlus, ar tahm pro- stakahm tik 6 kuhlus; bet ar tahm no muhsu semneeka arween tā patt 8 kuhlus. Plahweji tur flahrt wiffi atradde, ka tahs labbakas Entenderu zirpes gan drufzin weeglakas effoht, ne kà tahs, ko Bakanow taisjis; bet tahs no Entenderu semmes arri drihsal' atgreeschotees un tadeht jo beesal' effoht ja-istriinn, ne kà tahs no muhsu semneeka; un schahs arri pa wissam labbaki gulloht rohka un darbs ar tahm jo labbaki schkierotees, ne kà ar zittahm. — Bakanow par scho sawu darbu irr dabbusis gohda-sihmi, un taggad few ectaisa jo leelaku snehdi, fur winsch schahs sawas zirpes un arri iskaptus, ko winsch tik patt brangus proht kalt, pa leelakeem ischuppeem sataisihš un pahrdohs. — Ja winsch arri us preekschu gohdigs un ustizzams pee sawa darba buhs, tad winnam teescham laimesees: ta nauda, ko taggad par zirpehm un iskapteem suhta us sweschu semmi, winnam nahks par labbu, un winsch laikam paliks par turrigu wihru. — Utrohdahs gan wehl dascha zitta leeta, ko muhsu semneeku meisteri teescham tik pat labbi warretu sataisihš, kà tee landis sweschās seminēs, un few ar to dauds naudas nopelnihš, ja tee tik no sirds us to dohtohs un deesgan ilgi ar to publetohs arri sawā ammatā tik patt leeli meisteri palikt, kà Bakanow. (G. E.)

Stahsti pahr to fristigu dšeesmu taisitaju Georg Neimarku.

Raudadams tas isfalzis behrns stahweja istabas widdū un teize: „Kad nu

gan tehws pahrnahks mahjá? — Woi man arr' atneffih's ko ehst? Pag, eefchu winnam pretti, man weenam tē laifs dikri garsch's!" — un tā winsch nehmah's atkal apgehrbtees. Ernest's ne to ne funnaja pahr spohkeem jeb nakts baidekteem; ta dehl winsch bes bailehm gabje pa durwim ahra, kad pulstiens patlabban weenpadsmit nositte. Spohschas swaigsnites mirdseja ká selts pee debbes welwes un mehnes ar sawu bahlu spohschunnu winnu, tā sakkoh't, waddija us turren', fur bij' apnehmees nostagah't.

Rahsu istabá wiffi weest lustigi dshwoja un wijoles skanaa lihds ar wihna reibunnu tohs pataisija jo schiglus un jo karstus, ka tee trakkoja, ká bes galwahn. Franzis Schmidt ne bija wis flink's pee tam, glahst us glahst istuffschoh't, kamehr gluschi peewilkah's tā pilns, ká Pohlu duhda. Nebehdigi jauni puifchi sawá leelá trakkumá to dschruschu musikantu publejah's gluschi peedsirdiht, un kad tas teem bij' isdewees, tad gawileja, itt ká pahr kahdu leelu laimi. Noschehlojama luste, to wahju jo dsittaki gahst bedrē, un pahr to preezatees, ka tuwaks friht!

Sabihdees Ernest's nabbadsinsch eebahse galwinu pa durwim eefschá un tanni leelá trakkodamá weesu pulká eeraudsija sawu tehwu — ah! buhtu winsch preefsch scho' briedi labba' all's bijis! Winsch to eeraudsija straipaledamu, un dsirdeja, kahdas besdeewigas runnas pa winna luhpahm pluhde pahri. Tomehr, kad winsch pamannija, ka zitti jauni puifchi winna tehwu gluschi par sawu nerru bij' nonehmusch'i un ar to besdeewigi ehromojah's, tad winsch zaur to pulku zauri speesdamees pilná faklá brehze: „Laischeet mannu tehwu wallá! Ko tad winsch juns irr nodarrijis?"

Wiffi ká apstulbuschi us weetas palikke, kad tee eeraudsija to masu aistahwetaju un dsirdeja winna bedfigu balfi.

Zitti wezzigi wibri apfauze tohs jaunakus meerá dohtees un ne tā besdeewigi trakkoh't, bet taifitees prohjam eet, ta dehl, ka effoh't jau pahri pahr pussnakti. Tuhlin arr' wiffi zehlehs un taifjah's eet.

Swahrodamees straipaleja Franzis Schmidt, wijoli paduffē palizzis, no Altonas prohjam, un fluffinam no pakkalas lihde winna isfalzis dehlinsch, ne smeedams wis pahr sawa tehwa wahjibu. Winsch weenadi publejah's tehwu waddiht pa labbu zellu, lai tas fur prett kohku galwu ne sadausitu, woi ne eeflibdenn zell'mallas grahwi.

Zau kahdu zettortu dattu stundas tee tā straipaledami bij' staigajuschi, kad Ernestam sahze koh'ti ehst gribberees; tadehl winsch drohschu sirdi fanehmis, tehwu tā luhdse: „Tehiht, mihtajs tehtiht! woi tew naw kahds mas's kummosinsch malfes? es esnu tā isfalzis, ka ne spehju drihs ne mas wairs us preefschu tift!"

Tehws ne liffah's to ne dsirdeht, jeb arri ne dsirdeja; jo peedsehri's zilwels dafchu reij' arri mehds buht kurlis. Winsch gabje straipaledams briescham us labbu, briescham atkal us freisu pussi, kamehr eeslibdeja zell'mallas grahwi, fur pussoblekti dsittsch uhdens' bij' eefschá.

Schi auksta pirts winnam gluschi un itt ne mas ne patikke. Gribbeja

fleegt pehz palihga, bet tif fo mutti wehre wallâ, tad tuhlin uhdenâ wahlam gahsahs eefschâ un apflahpe katru wahrdu, tâ, ka tas tif noumrkscheje ween. Ernest's gan schigli mettahs tehvam palihgâ, bet, kâ jau pa tumfchu nakti, winnam nelaimigi isdewahs ar freisu kahju usimih us tehwa deggonu un tâ tam galwu jo dsittaki eespeest duhnâs. Tatschu winsch to atkal muddigi nograbbe ais matteem un — laimigi iswille wirspuff' uhdena.

Schi auksta pirts tatschu to labbumu padarrija, ka ta peedsehruscha sakar-fuschas affinis fahze lehnaki eet un tâ tam tas reibums ahtraf' stahjâhs.

Kahdas desmit minutes laika atkal bij' us preekschu pagahjuschas, kad Ernest's atkal eefahze luhgtees pehz kummosina maies.

Bet tehws par to nelaimigu kritteenu un aukstu pirti, no ka wehl drebbeja, lohti fassaittees buhdams, gribbeja dehlam par atbildi reis' wilkt pa auff, bet, pats wehl labbi ne fo ne samannidams, winsch ar sawu wijoli sehnam tâ deve us galwas, ka schi fasschihde.

Ernest's reis' eekleedsehs un — nokritte bes dsihwibas tehvam pee kah-jahm semmê.

Breesmigi un bihstami irr zilweka darbi, kad tas sawu prahthu un sapraschanu ar stipru dsehreenu apreihinajis. Breesmigaki, ne kâ pascha tihgera sohbi un isfalkuscha wilka naggi, irr tahda zilweka besprah-tigi darbi. —

Franzis Schmidt taggad palikke itt kâ no sibbena fasperts, kad dehls winnam pee kahjahm semmê nokritte. Winsch itt kâ ahrprahâ palizzis un no reibuma mohsdamees brehze: „Al es nelaimigs zilweks, fo nu esinu padarrijis!“ Winsch nomettehs zeltos us semmi, apfampe sawu dehlu, frattija to — sauze pee wahrda — skuhystija, bet tas bij' un palikke noht!

Patlabban nakts tumfiba beidsehs un deena fahze auff, kad schis jau skai-dra prahâ nomannija, kahdu breesmigu darbu bij' padarrijis.

Winsch nu gluschi kâ prahâ samiffis un ar rohku sew pa peeri sisdams brehze: „Al es nelaimigs zilweks! Zif dsitti, zif breesmigi es nu esinu pagrim-mis. Al, manni grehki irr leelaki, ne kâ tee warretu tift peedohti. Teesa manni nu dabbuhs rohka un mohzihs. Tu, mihlajs schwahger Neimarks, tu manni dauds reis' mihli pamahziji, bet mannas auffis bij' kurlas preeksch taweem prah-tigeem wahrdeem. Breesmiga leeta, ka man taggad tumfchâ zeetuma pagrabba buhs sawu muhschu nodsihwoht! Zeb, man buhs zaur bendes rohkahm, wissai pasaulci redsoht, sawu dsihwibu pabeigt! Nê, schè ne drihstiu ilgaki palikt. — woi tad jel labba prahâ sawu pakauft buhschu nolikt us sohda-blukka? Pehz taisnibas tâ gan wajadsetu, — bet ne — es to ne wehlohs — ne — es behg-schu tahstu no scheien prohjam — gribbu palikt par zittu zilweku — gribbu labbotees. „Dsihwo wessels! dsihwo wessels!“ — tâ winsch brehze, sawu dehlu wehl reis' karsti pee kruhts speesdams un tad to zell'mallas grabmi glabbadams, bet tâ, ka galwa pahri pahr uhdeni palikke.

No bailehm dsihst, no nemeerigas firds apsinnaschanas beedehts un no

firds pahrmeschamahn mohzihts, wansch tas nelainigis tehws steidsehs prohjam un strehje zaur mescheem un pahr kalneem us deen'widbus Wahzsemimi.

Nu tad steidsees prohjam, ja tu zerre fur meeru atrast; wirs semmes preeksch tewis ne kahda patwehruma naw; tik ween grehkus noschelhodams un no firds atgreesdamees tu pee ta scheligu un mihta Debefs. Tehwa ween wehl warri atrast meera un duffas-weetu.

Septitas nobalkas sablana pufse.

Neimarka fristigs prahts un darbs.

Neimarks to nakti ne mas ne dabujaja meerigi gulleht; bailigi sapni winnu meega mohzija un patte istaba winnam likkabs buht tik karsta, ka to ne warreja panest. Wansch isleheze no gultas, raubsicht, woi driht ne buhschoht rihta laiks flabt, jo ta naktis bij winnam palikkuse tik garra, ka patte muhschiba. Pulkstens tik bija 4 un, ka jau pascha wehla ruddent, wehl wiffas mallas bij' klussu.

„Wehl irr par agru us plazzi isheet,“ — ta wansch pee fewis runnaja, galwu pa lohgu ahra isbahsis — „gaiss irr lohti prischs, bet — saule wehl tablu, tablu.“ Tomehr firds winnu lohti speede gehrbtees, un, to padarrijis, wansch, bes ka pars to gribbeja, staigaja pa zellu prohjam us Altomu.

Wansch aienahze lihds to bailigu weetu, un kad nu patlabban jau deena ause, tad wansch tublin eerandsija un pasinne sawa schwahgera nelainigu behrmu.

Zsbihjees wansch fleedse: „Wai Deewin! kas tad tas irr, ko es redsu? Ernest! Ernest! ka tu schi effi tizzis?“ Wansch tublin lehze grabwi eekschä, iswilke to no uhdens, — frattija, sauze pee wahrda woi diwdesmit reises — bet welti! — Deewam schehl! — tas ne likkabs ne ko dsirdoht. Nzzis pagreestis, Neimarks eerandsija tabs wisoles gabbalinus us zella. „Ah! nu saprohtu, laikam schwahgeris peedsehruschä prahta sawu paschu behrmu nosittis!“ — ta wansch skanni runnaja, bahse to puisehnu few appalsch manteka un steidsehs us mahjam. A. E.

S i n n a p a h r j a u n u g r a h m a t u.

Pee krobua grammatu-drikketaja Rihga nu pat palikke gattawa un irr dabujama jauna grammata, lam tas wirsraffe:

„**Grabsa Seelmahre Genowewa.** Bezzu laitu stahstis, kas arri muhsu deenas berrigs par mahzibu klattam un ko is Wahzu wallodas pahrtulloja A. Leitan. Rihga 1845. 104 lappu pusses 8 nifli. Matka gattawa eeseeta 25 lap. sudr.

Klattam, kas janlus stahstis pahz zilweku dsibwi mihlo, schi grammata buhs par leelu preeku; jo ne kahdi zitti laizigi stahsti Latweeschu walloda tik jauki irr atrohdamu, ka schee un tadehl gan drohschi warram sazziht, ka ne weenam, kas rohs few buhs eegabdajis, schehl ne buhs sawas nardas, ko par to tehrjis. Schre stahsti ihsten' parahda to, ka Deems to neno-seedssbu proht glabht un augsti krobueht ir tad, kad pehz zilweku dohmahm tas ne buht wairs ne warretu notit. Iypaschi lasitaju luhdsam pa preeksch to preeksch-runnu apdohmigi zaur-lasfih.

Lihds 8. August pee Rihges irr atwahfusch 818 luaggi un alsbraufusch 628.

Brithw drikket. No Widsemmes General-gubbernements pusses: Dr. C. E. Napierky.